

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, 1. pkt., finder i sager vedrørende overtrædelse af straffelovens § 210 og kapitel 24 tilsvarende anvendelse med hensyn til bevisførelse om den foretredtes tidligere seksuelle adfærd. En sådan bevisførelse kan kun tillades, hvis den kan antages at være af væsentlig betydning for sagen.

§ 186. Vidneforklaring under hovedforhandling i en borgerlig sag optegnes i retsbogen i det omfang, retten bestemmer. Retten bør herved tage hensyn til ønsker fra parter eller vidner og til, om optegnelsen kan antages at få betydning under fornyet prøvelse af sagen.

Stk. 2. I øvrigt optegnes hovedindholdet af vidneforklaringen. De vigtigste udtalelser gengives så vidt muligt med vidnets egne ord.

§ 187. Tvistigheder under vidneførelse afgøres efter begæring ved kendelse.

§ 188. Domstolsstyrelsen fastsætter regler om godtgørelse til vidner. Den godtgørelse, et vidne har krav på, eller, hvis den ikke kan beregnes nøjagtigt, et passende forskud herpå skal tilbydes betalt samtidig med indkaldelsen.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om godtgørelse til personer, der efter indkaldelse har afgivet forklaring til politiet.

§ 189. Såfremt hensynet til fremmede magter, til statens sikkerhed eller til opklaring af alvorlige forbrydelser taler derfor, kan retten eller politiet pålægge en person, der er afhørt som vidne, tavshedspligt med hensyn til hans viden om sagen.

Stk. 2. Pålægget bortfalder, når sagen er afsluttet. Pålægget kan forinden ophæves af retten eller politiet. Politiets nægtelse af at ophæve et pålæg skal efter begæring forelægges retten. Den pågældende skal gøres bekendt med adgangen hertil.

Stk. 3. Overtrædelse af pålægget straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

§ 190. Reglerne i denne lov finder anvendelse på vidneafhøring efter begæring af udenlandske myndigheder. En anmodning om iagttagelse af en særlig form eller fremgangsmåde, herunder afhøring fra udlandet ved anvendelse af telekommunikation, skal så vidt muligt imødekommes, medmindre dette vil være åbenbart uforeneligt med landets retsorden.

Stk. 2. Afhøring fra udlandet ved anvendelse af telekommunikation uden billede kan kun foretages, hvis vidnet har meddelt samtykke til, at afhøringen foregår på denne måde. § 178 finder ikke anvendelse.

Stk. 3. Ved afhøring fra udlandet ved anvendelse af telekommunikation finder § 186 ikke anvendelse.

§ 191. En person, der er frihedsberøvet i udlandet, og som har meddelt samtykke hertil, kan overføres til Danmark for at afgive forklaring eller medvirke ved andet efterforskningskridt i en straffesag her i landet eller til brug for en straffesag i udlandet. Den pågældende skal under overførslen være frihedsberøvet og skal tilbageføres til den fremmede stat, uanset om den pågældende senere tilbagekalder sit samtykke til overførslen.

Stk. 2. Afgørelse om frihedsberøvelse træffes af retten efter anmodning fra politiet. Retten påser, at den pågældende har meddelt samtykke til midlertidig overførelse som nævnt i stk. 1. For frihedsberøvelsen fastsættes en frist, der kan forlænges. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der ikke kan kæres.

Stk. 3. Den pågældende må under opholdet her i landet ikke drages til ansvar eller udleveres videre til tredjeland for nogen strafbar handling begået før overførslen her til landet.

Stk. 4. Under frihedsberøvelsen er den pågældende alene undergivet de indskrænkninger, som er nødvendige til sikring af frihedsberøvelsens øjemed og opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet. Anbringelse kan ske i arresthus, jf. § 770, stk. 2.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af personer, der er frihedsberøvet i medfør af stk. 1.

§ 192. Reglerne i denne paragraf gælder for telekommunikation med billede.

Stk. 2. Vidnet indkaldes til at møde for

- 1) en ret,
- 2) en offentlig myndighed, der er bemyndiget til at stille kommunikationsmidler til rådighed til brug for telekommunikation med billede i retssager, jf. stk. 3, eller
- 3) en fysisk eller juridisk person, der har autorisation til at stille kommunikationsmidler til rådighed til brug for telekommunikation med billede i retssager, jf. stk. 4.

Stk. 3. Domstolsstyrelsen kan bemyndige en offentlig myndighed til at stille kommunikationsmidler til rådighed til brug for telekommunikation med billede i retssager. Der kan i bemyndigelsen fastsættes vilkår for gennemførelsen af telekommunikationen. Domstolsstyrelsen kan tilbagekalde en bemyndigelse, hvis vilkårene overtrædes.

Stk. 4. Domstolsstyrelsen kan give en fysisk eller juridisk person autorisation til at stille kommunikationsmidler til rådighed til brug for telekommunikation med billede i retssager. Der kan i autorisationen fastsættes vilkår for gennemførelsen af telekommunikationen. Domstolsstyrelsen kan tilbagekalde en autorisation, hvis vilkårene overtrædes.

Stk. 5. Domstolsstyrelsen fastsætter nærmere regler om meddelelse og tilbagekaldelse af bemyndigelser efter stk. 3 og autorisationer efter stk. 4 og om fastsættelse af vilkår samt regler om betaling for telekommunikation og om betaling af gebyr for behandling af ansøgninger om bemyndigelse efter stk. 3 eller autorisation efter stk. 4.(933a)

Stk. 6. Retten kan tillade, at et vidne, der befinder sig i udlandet, afgiver forklaring ved anvendelse af telekommunikation med billede, hvis forklaringen skønnes at kunne afgives under lige så betryggende former som en forklaring, der afgives efter reglerne i stk. 2.

§ 193. Politiet eller anklagemyndigheden underretter retten, hvis der er behov for særlig hensyntagen i forbindelse med et vidnes møde i en straffesag. Retten bistår i fornødent omfang vidnet.

§ 194. (Ophævet).

§ 195. (Ophævet).

Kapitel 19. Syn og skøn

§ 196. Parter i en borgerlig sag kan over for retten fremsætte begæring om optagelse af syn og skøn. En kopi af begæringen sendes samtidig til modparten.

Stk. 2. Af begæringen skal fremgå oplysninger om genstanden for syn og skøn og formålet med forretningen. Begæringen kan være vedlagt spørgsmålene til skønsmanden.

Stk. 3. Retten træffer på baggrund af begæringen og en eventuel udtalelse fra modparten afgørelse om foretagelse af syn og skøn.

§ 197. Når retten har truffet afgørelse om foretagelse af syn og skøn i en borgerlig sag, skal den part, som har begæret syn og skøn, fremsende sine spørgsmål til skønsmanden til retten, hvis de ikke blev fremsendt sammen med begæringen om syn og skøn. Modparten skal herefter fremsende sine eventuelle spørgsmål til retten. Der kan fremsendes supplerende spørgsmål, når den anden parts spørgsmål er modtaget. Retten fastsætter en frist for parternes fremsendelse af spørgsmålene.

Stk. 2. Retten kan afvise spørgsmål, som ligger uden for skønsmandens faglige kompetence eller rettens afgørelse om foretagelse af syn og skøn, eller som skønnes at være uden betydning for sagen, jf. § 341. Retten kan endvidere afvise

spørgsmål, som på en utilbørlig måde forsøger at lede skønsmanden i en bestemt retning, eller som forudsætter, at skønsmanden tager stilling til spørgsmål, som det er op til retten at tage stilling til.

§ 198. Når retten i en borgerlig sag har modtaget spørgsmålene fra parterne, tager retten skridt til at udpege en eller flere skønsmand. Finder retten det hensigtsmæssigt under hensyn til sagens og skønstemaets karakter, kan den udpege flere skønsmand til at besvare samme spørgsmål.

Stk. 2. Vil foretagelsen af syn og skøn medføre tilintetgørelse eller forandring af dets genstand, skal en del af genstanden så vidt muligt holdes uden for undersøgelsen. Hvis dette ikke er muligt, bør der udpeges mindst to skønsmand.

Stk. 3. Enhver af parterne kan komme med forslag til skønsmand til retten, men retten er ikke bundet heraf. Retten skal inden udpegningen meddele parterne, hvilke personer der agtes udpeget, og give parterne adgang til at udtale sig om disse.

Stk. 4. Indsigelser, der ikke gøres gældende straks ved udpegningen, kan i borgerlige sager kun tages i betragtning, når parten oplyser, at parten uden egen skyld har været ude af stand til at fremsætte dem tidligere. Den part, der vil fremsætte sådanne indsigelser, skal fremsætte sine indsigelser inden 1 uge efter udpegningen.

§ 199. Kun personer, der er uberygtede, kan udpeges til skønsmand.

Stk. 2. Personer, der ville være udelukkede fra at handle som dommere i sagen efter § 60, stk. 1, nr. 1 og 2, må ikke udpeges som skønsmand, og de øvrige personer nævnt i § 60 må kun udpeges, når det ikke er muligt at finde andre lige så egnede skønsmand.

§ 200. Retten kan bestemme, at en person, der har pligt til at vidne, også har pligt til at lade sig udpege som skønsmand.

§ 201. Inden udpegningen i en borgerlig sag sendes begæringen om syn og skøn samt spørgsmålene til den skønsmand, som påtænkes udpeget. Skønsmanden skal snarest meddele retten et overslag over de forventede omkostninger ved forretningens udførelse og ved skønsmandens møde i retten. Skønsmanden anmodes samtidig om at meddele, hvornår skønserklæringen forventes at foreligge.

Stk. 2. Parterne skal have lejlighed til at udtale sig om de indhentede overslag over vederlag og tidspunkt for skønserklæringen, inden retten udpeger skønsmanden.

Stk. 3. Retten kan afvise at udpege en skønsmand, som ikke kan svare inden rimelig tid.

§ 202. Spørgsmålene sendes i en borgerlig sag til skønsmanden til besvarelse, og retten fastsætter i den forbindelse en frist for, hvornår skønserklæringen skal foreligge.

Stk. 2. Hvis fristen ikke overholdes, kan retten tilbagekalde udpegningen af skønsmanden og udpege en ny skønsmand.

§ 203. Skønsmanden giver i borgerlige sager parterne underretning om sted og tidspunkt for skønforretningen.

Stk. 2. Klage over en skønsmands fremgangsmåde ved skønforretningen fremsættes over for den ret, der har udpeget skønsmanden. Retten kan pålægge skønsmanden at omgøre eller supplere forretningen.

§ 204. Skønsmanden besvarer i en borgerlig sag spørgsmålene ved en skriftlig erklæring til retten. Er erklæringen mangelfuld, kan retten pålægge skønsmanden at omgøre eller supplere den i en yderligere skriftlig erklæring.

Stk. 2. Afgives erklæring af to eller flere skønsmand, skal hver enkelts mening fremgå af erklæringen, hvis der ikke er enighed, eller hvis skønsmandene repræsenterer forskellige fagområder.

Stk. 3. Domstolsstyrelsen fastsætter regler om, at der i forbindelse med syn og skøn skal anvendes særlige blanketter til spørgsmål og

svar, og kan fastsætte regler om, at spørgsmål og svar skal fremsendes i et særligt format, herunder digitalt.

§ 205. Efter erklæringens afgivelse kan parterne i en borgerlig sag efter rettens bestemmelse stille supplerende spørgsmål til skønsmanden.

Stk. 2. Hvis en part ønsker at stille supplerende spørgsmål, skal disse fremsendes til retten og modparten inden en frist fastsat af retten. Retten træffer herefter afgørelse om, hvorvidt de supplerende spørgsmål skal besvares skriftligt af skønsmanden ved en supplerende skønserklæring eller mundtligt af skønsmanden i et retsmøde, jf. § 206.

§ 206. Skønsmand kan i en borgerlig sag indkaldes til et retsmøde for at besvare spørgsmål i tilknytning til skønserklæringen.

Stk. 2. Er skønserklæringen afgivet af flere skønsmand, som repræsenterer samme fagområde, møder som udgangspunkt en af skønsmandene i retten. Hvis der er meningsforskel, møder en skønsmand for hver af de meninger, hvori skønsmandene har delt sig. Skønsmandene udpeger selv den eller dem, der skal give møde. Hvis erklæringen er afgivet af flere skønsmand, som repræsenterer hver deres fagområde, møder som udgangspunkt en skønsmand for hvert fagområde.

Stk. 3. Afhøring af skønsmand sker efter reglerne om afhøring af vidner. Skønsmandene kan dog som udgangspunkt overhøre hinandens og andre vidners afhøring, og retten kan give skønsmandene lov til at rådføre sig med hinanden, inden de svarer.

§ 207. Reglerne om vidner anvendes på skønsmand med de lempelser, der følger af forholdets natur, hvis ikke reglerne i dette kapitel er til hinder herfor.

§ 208. Retten fastsætter i en borgerlig sag vederlaget til skønsmanden for forretningens udførelse og møde i retten samt godtgørelse for afholdte udlæg. Forinden afgørelsen indhentes parternes bemærkninger. Retten træffer samtidig afgørelse om den foreløbige fordeling af vederlaget mellem parterne.

Stk. 2. Ved fastsættelsen af vederlaget kan det indgå, om skønsmanden har overskredet den frist, som retten, jf. § 202, stk. 1, har fastsat for erklæringens afgivelse.

Stk. 3. Den part, som begærer syn og skøn, og partens rettergangsfuldmægtig hæfter for omkostningerne hertil. Modparten og dennes rettergangsfuldmægtig hæfter dog også for den del af omkostningerne, der kan henføres til besvarelsen af modpartens spørgsmål. Den part, som har ønsket skønsmanden indkaldt til hovedforhandlingen, hæfter for omkostningerne hertil. Retten kan bestemme, at parterne skal stille sikkerhed for omkostningerne ved syn og skøn.

§ 209. At syn og skøn har fundet sted, udelukker ikke fornyet syn og skøn over samme genstand ved de samme skønsmand. Det samme gælder fornyet syn og skøn ved andre skønsmand, når retten finder det hensigtsmæssigt under hensyn til fremførte indsigelser og andre muligheder for at få skønstemaet yderligere belyst eller til sagens og skønstemaets karakter.

§ 209 a. Retten kan i en borgerlig sag efter fælles anmodning fra sagens parter tillade, at parterne som supplement til eller i stedet for optagelse af syn og skøn fremlægger erklæringer, som parterne hver især indhenter fra sagkyndige, om konkrete forhold af teknisk, økonomisk eller lignende karakter. Rettens tilladelse omfatter også sagens behandling i ankeinstansen.

Stk. 2. Ved afhøring af sagkyndige, der har afgivet de i stk. 1 nævnte erklæringer, kan de sagkyndige som udgangspunkt overvære afhøringen af hinanden og eventuelle skønsmand, og retten kan give de sagkyndige lov til at rådføre sig med hinanden, inden de svarer.

Stk. 3. Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, at erklæringer som nævnt i stk. 1 skal afgives på særlige blanketter, og at erklæringen skal fremsendes til retten i et særligt format, herunder digitalt.

§ 210. I straffesager kan retten efter begæring fra tiltalte eller anklagemyndigheden bestemme, at der skal foretages syn og skøn.
Stk. 2. § 197, § 198, stk. 1-3, §§ 199-204, § 207, § 208, stk. 1, 1. og 2. pkt., og stk. 2, og § 209 finder med de ændringer, der følger af forholdets natur, anvendelse i straffesager.

Stk. 3. Efter skønserklæringens afgivelse kan tiltalte og anklagemyndigheden stille supplerende spørgsmål til skønsmanden inden en frist fastsat af retten.

Stk. 4. Skønsmanden kan indkaldes til hovedforhandlingen i straffesagen for at gennemgå skønserklæringen og besvare spørgsmål i tilknytning hertil. § 206, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 211. (Ophævet).

§ 212. (Ophævet).

Kap. 19 a.

§ 213. (Ophævet).

Kap. 20. Rettens rådslagninger og afgørelser

§ 214. Domme, kendelser og andre beslutninger af en ret, der ikke beklædes af en enkelt dommer, og som ikke hører til de beslutninger, rettens formand kan træffe, vedtages ved afstemning efter forudgående rådslagning. For afstemningsordenen fastsætter retten selv de fornødne regler. Retten kan bestemme sådanne forandringer i disse, som den til enhver tid måtte anse for hensigtsmæssige. Dog skal formanden altid stemme sidst og domsmænd altid først og således, at den yngre domsmand stemmer før den ældre. Formanden forestår rådslagningen og afstemningen og samler stemmerne. Afstemningen sker mundtlig; de afgivne stemmer indføres udtogsvis i en stemmegivningsbog. Enhver har ret til at påse, at hans stemme gengives rigtigt. I straffesager, der behandles ved byret under domsmænds medvirken, skal dommeren, når tiltalte mod hans stemme dømmes skyldig i et strafbart forhold, gøre bemærkning om afstemningen til retsbogen.

Stk. 2. Rettens rådslagninger og afstemninger må ikke overværes af tilhørere med undtagelse af protokolføreren, jf. endvidere § 7, stk. 4, 2. pkt., og § 12, stk. 7, 3. pkt. Dog kan retten i særlige tilfælde tillade andre at være til stede.

Stk. 3. I en sags afgørelse kan ingen dommer, domsmand, nævning eller sagkyndig deltage, som ikke har overværet de mundtlige forhandlinger i deres helhed.

Stk. 4. Hvis en dommer, en nævning eller en domsmand i en nævningesag, i en domsmandssag ved landsret eller i en sag, der behandles efter § 12, stk. 8, får forfald eller af andre grunde må fratræde, efter at hovedforhandlingen er begyndt, kan forhandlingen fortsætte, hvis dog højst 1 dommer og 1 nævning eller 1 domsmand mangler.

Stk. 5. Hvis en dommer i en borgerlig sag, der behandles ved byretten eller Sø- og Handelsretten med 3 dommere, får forfald eller af andre grunde må fratræde, efter at hovedforhandlingen er begyndt, kan forhandlingen fortsætte, hvis dog højst 1 dommer mangler. Hvis en sagkyndig i en borgerlig sag, der behandles ved byretten eller Sø- og Handelsretten, får forfald eller af andre grunde må fratræde, efter at hovedforhandlingen er begyndt, kan forhandlingen fortsætte, hvis dog højst 1 sagkyndig mangler. 2. pkt. gælder ikke i de tilfælde, hvor de sagkyndige er udpeget efter § 94, stk. 1, 2. eller 3. pkt.

§ 215. (Ophævet).

§ 216. For enhver afgørelse i en af flere medlemmer bestående ret skal der være stemmeflerhed. Ved lige stemmetal gør formandens stemme udslaget. I afstemninger, i hvilke domsmænd deltager, gælder dog med hensyn til skyldsspørgsmålet og strafudmålingen ved lige stemmetal det for tiltalte gunstigste resultat. Kræver afgørelsen afstemning over flere punkter, er de medlemmer, som har befundet sig i mindretal, pligtige at deltage i de senere afstemninger, for så vidt det modsatte ikke særlig er bestemt.

Stk. 2. Danner der sig i en straffesag om det samme spørgsmål flere end to forskellige meninger, af hvilke ingen er i flertal, bliver de for tiltalte ugunstigste stemmer regnet sammen med de nærmeste mindre ugunstige, indtil der udkommer stemmeflerhed.

Stk. 3. Er der uenighed om, hvilken mening der er den ugunstigste for tiltalte, bliver der afstemt særskilt herom. Under denne afstemning gør ved lige stemmetal formandens stemme altid udslaget.

Stk. 4. Særskilt afstemning finder ligeledes sted, når der opstår meningsforskel om, hvorledes spørgsmålene skal stilles, eller om afstemningens resultat.

Stk. 5. Den vedtagne afgørelse føres i pennen af rettens formand eller af den af de i afgørelsen samstemmende dommere, hvem dette hverv af formanden overdrages. I sager, i hvilke domsmænd medvirker, skal alle i sagen deltagende medlemmer af retten være til stede, når afgørelsens ordlyd vedtages, og ved deres underskrift i stemmegivningsbogen bekræfte en i denne bog indført kort gengivelse af det passerede.

§ 217. Rettens afgørelser sker ved kendelse i de tilfælde, hvor denne form er særlig foreskrevet.

§ 218. Domme og kendelser skal ledsages af grunde. Andre beslutninger af retten eller rettens formand behøver ikke at begrundes, medmindre sådant særligt er foreskrevet.

Stk. 2. I nævningesager skal dommen indeholde oplysninger om de forskellige meninger under afstemningen om skyldsspørgsmålet vedrørende såvel resultatet som begrundelsen med angivelse af, hvor mange henholdsvis dommere og nævninger der har stemt for hvert enkelt resultat og hver anført begrundelse, men uden angivelse af de pågældende dommeres og nævningers navne.

Stk. 3. I borgerlige sager skal domme og kendelser, der ikke er afsagt af en enkelt dommer, indeholde oplysninger om de forskellige meninger under afstemningen vedrørende såvel resultatet som begrundelsen med angivelse af de pågældende retsmedlemmers navne. Det samme gælder domme og kendelser i straffesager ved Højesteret.

Stk. 4. Den i rettens afgørelse af en borgerlig sag givne fremstilling af parternes mundtlige angivelser og ytringer under sagens behandling afgiver fuldt bevis for disse, for så vidt ikke modbevis imod den føres.

§ 218 a. Domme skal indeholde parternes påstande og en fremstilling af sagen, herunder i fornødent omfang en gengivelse af de afgivne forklaringer, samt angive de faktiske og retlige omstændigheder, der er lagt vægt på ved sagens afgørelse. Domme i borgerlige sager skal endvidere indeholde en gengivelse af parternes anbringender. Domme i straffesager skal endvidere indeholde en gengivelse af tiltalen.

Stk. 2. I byretsdomme i borgerlige sager, der ikke har været undergivet kollegial behandling i medfør af § 12, stk. 3, kan sagsfremstillingen begrænses til en kort angivelse af parternes anbringender, såfremt der samtidig gives en udførlig begrundelse for afgørelsen. Det skal i givet fald fremgå af dommen, at dommen ikke indeholder en fuldstændig sagsfremstilling.

Stk. 3. I byretsdomme i borgerlige sager, der har været undergivet kollegial behandling, kan sagsfremstillingen forkortes, hvis retten